

Lortaspann frá Karsten

Vit kunnu bara (ill)gita um motivið, nú landsstýrismaðurin vil oysa lortaspannir yvir serlæknan innan giktasjúkur. Mest av øllum líkist hetta eini óhugnaligari valdsgreði, har landsstýrismaðurin vil detailstýra serviðgerðum innan sjúkrahúsverkið

Jákup Mørk

Sambært giktafelagnum, so eru vit eini 1.500 fólk her á landi, sum hava tørv á gikta- viðgerð.

Tað var eitt risastórt framstig, tá Pero Sore varð settur í starv sum gikta- lækni. Síðani Elin Mørkøre gavst, var støðan í fleiri ár, at útlendskir vikarar vitjaðu her heima nakrar ferðir um árið, og tað gav ótolandi umstøður fyri tey mongu, sum hava tørv á hesi viðgerð. Bíðilistarnir bara øktust, og vikarlíknandi setunarvið- urskiftini bóru við sær, at sjúklingurin fyri tað nógva fekk ein sluttur fyri ein slat- ur, ístaðin fyri at hava ein lækna, sum hevði stundir at seta seg inn í viðurskiftini hjá einstaka sjúklinginum.

Allir trupulleikar vórðu sjálvandi ikki loystir, tá giktalækni aftur var í føstum starvi á Landssjúkrahúsin- um. Ein “trupulleiki” varð, at nýggjur og dýrur heilivágur nú varð útskrivaður í stórum mongdum. Fyri okkum, sum hava gikt, hevur talan verið um framstig, sum hevur

givið eina munandi hægri lívsgóðsku. Fyri landskassan hevur vinningurin kanska verið minni eyðsýniligur, og øktu útreiðslurnar til heili- vág hava verið ein stórir trupulleiki hjá bæði sjúkra- húsleiðslu og landsstýris- fólki. Hinvegin er eingin sum helst ivi um, at hetta eisini gagnar samfelagnum, tá virkisföra tíðarskeiðið hjá heilt nógvum øktust við eini 20-30 árum. Men tá er talan sjálvandi um annan kassa, og tá tosa vit um fyrimunir, sum ikki kunnu brúkast stórvegis í suboptimerandi hugsunarháttinum hjá ymsu landsstýrismonnunum.

Ein annar – og munandi størri – trupulleiki var, at tað skjótt stóð greitt, at arbeiðs- byrðan var nógv meira, enn tað, sum ein einsamallur ser- lækni kundi lyfta.

Ein blanding av landa- frøði og arbeiðsbyrðu bera við sær, at Føroyar mugu roknast sum heimsmeistar- ar, tá talan er um tittleika av giktasjúkum. Og tað eru longu fleiri ár síðani, at ver- andi giktalækkin gjørdi vart við, at arbeiðsumstøður- nar ikki vóru nøktandi. Ein fyribils loysn varð funnin, tá Pero fekk móguleikan at reka privata praksis utt- an fyri vanligu arbeiðstíð, men sjálvandi er hetta ikki nøkur nøktandi støða. Eina- minst fyri læknan sjálvan, sum eisini hevði fingið fatur á útlenskum serlækna,

sum kundi koma aftur- at á økinum. Við tveimum serlæknum hevði tørvur- in á privatarí praksis verið munandi minni, sjúkling- arnir høvdu fingið størri trygd, og arbeiðstrýstið á nú einsamalla læknan hevði verið munandi minni.

Karsten Hansen hevur tó eina heilt aðra loysn á trup- ulleikanum. Ikki veit eg, um sheriffurin úr Klaksvík hevur serstaka læknaligar førleikar, men eftir øllum at døma vil hann hann detail- stýra serviðgerðum innan (ikki bara) giktasjúkur.

Tað hoyrist fyri vist, at landsstýrismaðurin hevur givið boð um, at heilivágurin av tí dýrara slagnum ikki longur skal útskrivast. Eini boð, sum serlæknin tó ikki vil akta, tí hann sær tað tíb- et- ur sum sína uppgávu at geva sjúklingunum best móguligu viðgerðina.

Og sunnudagin slapp hann so aftur at oysa eina lortaspann yvir serlækna- an. Í bestu senditíð kundi upplýsast, hvussu nógvar hundradtúsundtals krónur serlæknin fekk fyri hansara privatu praksis. Ikki varð eitt orð nevnt um, at Pero Sore í árávis hevur stríðst fyri at betra um arbeiðsumstøður- nar á Landssjúkrahúsinum, so tað ikki er neyðugt við privatarí praksis. Ikki eitt orð um, at serviðgerðin einans er til, tí tað eru hundradtals føroyingar, sum annars vildu

livað við eini munandi lægri lívsgóðsku. Og ikki eitt orð um, at populistiska sam- gonguskjalið millum annað hevur sum endamál at minka um bítiðina til serviðgerðir.

Nei – heldur kundi lands- stýrismaðurin errin siga, at hann nú hevði sett eina kanning í verk, har enda- málið er at geva landsstýr- ismanninum móguleika at stýra talið av serviðgerðum.

Heilt erligt! Hvussu man Karsten Hansen ætla sær at stýra hesum. Skal hann kanska gjøgnumganga sjúkl- ingajournalir og soleiðis gera av, hvør hevur tørv á viðgerð, tá bíðilistin á Landssjúkra- húsinum er ov langur. Vil hann detailstýra sjálvandi viðgerðini, so hann kann medisineru sjúklingarnar og kanska eisini gera av, hvussu nógva tíð læknin skal brúka til einstaka sjúklingin. Ella hevur hann kanska onkran gudgivnan framferðarhátt, sum enn ikki er runnin til hugs hjá nøkrum av øllum heimsins reumatologum?

Ein deildarleiðari segði á sinni um Landssjúkrahúsið, at hetta var eitt sjúkt hús. Eg havi ikki førleikar at meta um rættleikan í hesi útsøgn. Men tað er í øllum førum sjúkutekin, tá ein lands- stýrismaður ferð eftir ferð púra ósmæðin neyðtekur ta servitan og –kunnleika, sum hann er settur at tæna.

Best er, at veiðitíðin eftir haru verður sum hon er

Eyðfinn Magnussen

Í Sosialinum 3. november hevur Áki Bertholsen ein forvitnisliga grein um haruveiðu.

Greinin byggir á ein fyri- lestur, sum eg havi havt um hetta evnið og á eina telefonsamrøðu, sum Áki Bertholsen hevði við meg aftaná á fyrilesturin.

Tíðan verri hevur ein keðilig villa sníkt seg inn í greinina, har eg verið siter- aður fyri at siga:

“...Lívfrøðingurin held- ur, at tað hevði verið for- svarligt at skotið harur í januar, februar og kanska í mars eisini”.

Men hetta haldi eg ikki. Eg haldi, at veiðitíðin, har loyvt er at skjóta haru, skal vera verandi, sum hon er nú, t.v.s. frá 2. november til 31. desember, sum er einar 60 dagar um árið.

Veiðitíðin verið skiftandi gjøgnum tíðirnar

Haran kom til Føroyar í 1855. Síðani tá hevur tíð- arskeið, har loyvt hevur verið at skjóta haru verið eitt sindur ymiskt. Fyrsta lógarásetingin um haru- skjóting í Føroyum er frá 1881. Tá var loyvt at skjóta haru í tíðarskeiðinum frá 1. oktober til 14. februar; til-

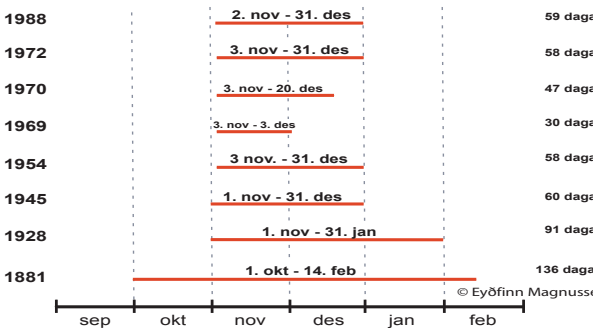
samans 136 dagar um árið. Í 1928 varð tíðarskeiðið styt- til 91 dagar; frá 1. november til 31 januar. Í 1945 varð lóg- in aftur broytt, so tú kundi skjóta 60 dagar um árið, og hetta er tað, sum hevur verið galdandi síðani, und- antikið árið 1969, tú skjótast kundi 30 dagar um árið; frá 3. november til 3. desember, men hetta var bert galdandi hetta eina árið.

Kanska tolir haran størri veiðitrýst

Tað kann vera, at føroyski harustovnurin hevði tolað, at veiðitíðin varð longd eitt sindur, kanska einar tvær vikur, uttan hetta hevði skatt stovnin. Men trupul- leikin í dag er, at vit vita so lítið um føroysku haruna. Eingin almenn skráseting hevur verið av, hvussu nógv hara verður skotin í Føroyum. Teir, ið skjóta haru, hava ikki skyldu at boða frá, hvussu nógv teir hava fingið, hvussu ofta teir hava skotið ella hvussu nógvir mans hava verið við. Tí vita vit heldur ikki, hvussu nógvar harur árliga hava verið skotnar Føroy- um gjøgnum tíðina, ella hvussu stór royndin hevur verið. Tað hevur tí heldur ikki verið móguligt, at gjørt eina nágreinilig kanning av, hvussu stórir føroyski harustovnurin er.

Øll hendan vitanin um føroysku haruna er neyðug, um vit ætla at leingja um veiðitíðina eftir haru. So leingi sum vit ikki hava hesa vitanina, haldi eg, at veiðitíðin skal vera verandi, sum hon er nú, t.v.s. frá 2. november til 31. desember.

Tíðarskeiðið, har loyvt hevur verið at skjóta harur í Føroyum

Akut hospitalsindlæggelse på Landssjúkrahúsi

Gert Brovall

Søndag aften d. 26.10.2014, blev jeg akut indlagt på hjer- teafdelingen på 8. etage, med en stor blodprop i hjertet.

Jeg vil gerne takke af hele mit hjerte, afdelingens læge og sygeplejersker for meget professionel behandling. Jeg er sikker på, at jeg ellers havde været død.

Behandlingen var hur- tig og effektiv. Jeg følte mig under hele forløbet, tryk og

i de "bedste hænder". Jeg modtog kærlig omsorg og forståelse for den alvorlige situation jeg befandt mig i. Tusind tusind tak for det.

I det videre forløb blev jeg fløjet til Billund lufthavn, med ambulance transport til Skejby Sygehus i Danmark. Under hele rejsen var jeg ledsagedet af en Færøersk læge og sygeplejerske, som igen gav mig den bedste behandling og omsorg.

På Skejby Sygehus har

jeg modtaget videre behand- ling. Jeg har fået 2 ballon-

udvidelser og venter nu på, at jeg bliver helt rask igen.